

Ösman käämi

1/2015

Sukuseura Tynys ry:n lehti

Leveäosmankäämi, *Typha latifolia*

- Heimo: Osmankäämikasvit – Typhaceae
- Kasvumuoto: Monivuotinen ruoho. Juurakko vaakasuora, suikertava.
- Korkeus: 100–200 cm. Varsi haaraton, kalju.
- Kukka: Kukinto tiivis, lieriömäinen, kaksiosainen tähkä varren latvassa. Kukat hyvin pieniä. Hedekukat kukinnon yläosassa, emikukat alaosassa; hede- ja emikukkaosat kiinni toisissaan. Emikukkaosa mustanruskea, 8–20 cm pitkä, 2–3 cm paksu. Kehälehdet karvamaisia. Heteitä 1–8, luotit nuijamaiset. Emejä 1.
- Lehdet: Vuorottain kierteisesti, enimmäkseen varren alaosassa, ruodittomia, pitkätuppisia. Lapa 10–20 mm leveä, tasa-soukka, jäykähkö, hohkainen, vaalean sinivihreä.
- Hedelmä: Pähkylä.
- Kasvupaikka: Rannat, ojat, lammikot, kaivannot. Matalassa vedessä tai joskus märällä maalla.
- Kukinta: Heinä–elokuu.

Leveäosmankäämi on näkyvä ja huomiota herättävä rantojen kasvi. Lajin pampumainen kukinto on kirvoittanut kansan syvistä riveistä joukon juurevia, osin julkaisukelvottomiakin, kansanomaisia nimiä. Nimeämisinto selittyy ainakin osin kasvin laajamittaisella hyötykäytöllä: nuoria versoja ja kukintoja syötiin vihanneksina, vankka juurakko voitiin jauhaa jauhojen jatkeeksi tai keittää siirapiksi, siemenistä saatiin puristettua öljyä, hedelmysten pehmeitä haituvia käytettiin eristeenä ja tynnyntäytteenä, lehdistä ja varresta saatiin kuitua, lehdet soveltuivat puuastioiden saumojen tilkitsemiseen ja versot olivat oivaa karjanrehua. Uudempaa perua on kukintojen koristekäyttö maljakoissa. Käsittelemättömänä kuivattu pamppu hajoaa talven aikana siementen ja kehäkarvojen sekasotkuksi, mutta tämän voi estää huonekalulakalla tai glyseroliin kastamalla.

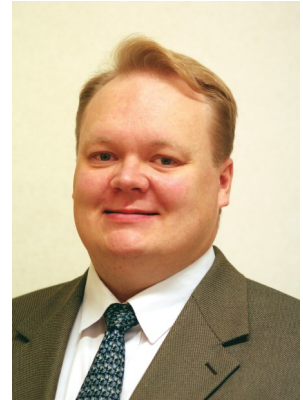
Leveäosmankäämi on yksi eniten ihmistoiminnasta hyötyneistä kasveista Suomessa. Se on runsastunut erityisesti parinkymmenen viime vuoden aikana ja leviää jatkuvasti uusille seuduille: lajin kevyet siemenet lentävät tuulen mukana syksyllä ja talvella ihmisen luomille pikku kosteikoille, kuten ojanvarsille.

Suomesta voi leveäosmankäämin lisäksi löytää selvästi harvinaisemman kapeaosmankäämin (*T. angustifolia*). Nimensä mukaisesti se on kapealehtisempi ja suosii jonkin verran syvempää vettä. Kukinta-aikaan lajit on helppo erottaa, sillä kapeaosmankäämin ohuehkon kukinnon hede- ja emikukinnot ovat selvästi erillään.

Lähde: www.luontoportti.com

Kuva: Tonja Hatara

Puheenjohtajan tervehdys

Toivotan mainiota kuluvaan vuotta 2015!

Sukuseuran hallituksen pääteemaa eli tälle kaudelle määriteltyä jäsenistön lisäämistehtävää on viety eteenpäin. Suurin nykyaikaa noudatteleva SOME -uudistus on tehty Facebookiin – olemme olleet siellä näkyvissä nyt muutama kuukauden ajan. Tehdystä työstä ml. suunnittelu ja profilointi iso kiitos lehtemme toimitusvastaavalle Tonja Hataralle!

<https://www.facebook.com/tynystensukuseura>

Käykääpä katsomassa ja tykkäämässä. Te, jotka sosiaalisessa mediassa liikutte, niin välittäkää viestiä eteenpäin!

Muuta, lähinnä ns. henkilökohtaista väräystä, ei ole toki sitäkään unohdettu. Aktiivinen ote on tähän tervetullutta kaikilta jäseniltä! Päämääränä on edelleenkin saada sukuseuran jäsenet aktivoitumaan ja lisää jäseniä liittymään sukuseuraan eikä pelkästään käymään internetissä ☺.

Mutta jos tätä kautta viesti menisi paremmin perille?! Eli käykää nyt kuitenkin kurkistamassa meitä Osmankäämejä Facebookissa. Sieltä pääsee myös kätevästi suoraan linkistä sukuseuran sivulle <http://www.tynystensukuseura.fi/> ilmoittautumaan sukuseuran jäseneksi!

Eli aktivoitukaa muutoinkin toimintaan. Esim. jutut tähän lehteen ovat tervetulleita tai edelleenkin ne ideat, joilla toimintaa saadaan elävöitettyä.

Tämän vuoden elokuussa järjestetään sukujuhla- ja sukukokous. Alustava päivämäärä on lauantaina 22.8.2015. Paikka ilmoitetaan kesäkuun puolivälissä tulevalla kutsulla ja samalla vahvistetaan päivämäärä. Pyydän jo tässä teitä kaikkia tulemaan joukolla mukaan! Luvassa on mukavaa yhdessäoloa, ruokaa sekä ainakin pienimuotoista ohjelmaa.

Hyvää alkavaa kevättä toivottaen,

Ari-Pekka Tynys

Muisto Tynys 90 vuotta

Muisto Tynys Viuhkolasta täytti 90 vuotta syyskuun 9. päivänä 2014. Muiston syntymäpäiviä vietettiin Viuhkolan koululla sukulaisten ja ystävien kanssa 27. syyskuuta. Kakku oli Muiston rakkaan musiikkiharrastuksen mukaisesti haitarin mallinen. Saavutettu ikä ei suinkaan estänyt soittamista myös omissa juhlissa. Ehkä iän salaisuus onkin juuri mielekkäässä harrastuksessa: sormet pysyvät vetreinä ja mieli virkeänä melodioita muistella. Kuvat juhlapaikalla otti Tarja Käki. Osmankäämi-lehden puolesta Muistolle vielä paljon Onnea!

Tynyksen suvussa luovuuden ja taiteellisuuden voi sanoa olevan geneeissä. Kuvataiteilija Arvi Tynys oli aikanaan kuuluisuus ja useita ammattimuusikoita on suvussa. Monille suvun jäsenille kirjoittaminen, teatteri, kuvataide tai musiikki on ollut leipätyön ohella merkittävä harrastus. Myös eri urheilu- ja vauhtilajeja on suvussa harrastettu ahkerasti.

Osmankäämi-lehdessä on aina esitelty suvun jäseniä harrastuksiin tai ammattiin liittyen. Toimitus olisi jatkossakin kiitollinen teksteistä ja kuvista ja aiheista, joita voisi lehdessä julkaista. Laittakaa rohkeasti materiaalia ja juttuvinkkejä tulemaan. Myös keittiön sankareiden ruoka- ja leivontaohjeita otetaan vastaan, miksei mukavia käsityöohjeita-kin! Toimituksen yhteystiedot löytyvät takasivulta.

Reppureissu Aasiaan

Osa III

Seppo, Putikon-Eskonpoika, ja Katri Pailos

Mangalore, Karnataka 6. helmikuuta

Puolen yön jälkeen lähtevään junaan on vielä reilusti aikaa. Tutkailemme suurkaupungin iltaviihdedetarjontaa ja päädymme elokuviin. Bollywood on ymmärtääksemme maailman suurin elokuvantuotantolaitos ja tarjolla on tänä iltana hurja hindiseikkailu. Sali pimenee, filmi alkaa. Ääni, niin leffan kuin yleisönkin, on niin totaalisen voimakasta, että R:n vinkeistä tungemme mitä pikimmin tulpat korviimme. Hindinkielestä emme ymmärrä tuon taivaallista, mutta juonen kannalta sillä ei ole merkitystä. Valkokankaalla virtaa koko draaman kirjo, komea sankari, kaunis neito ja paha poika. Yleisö elää täysillä mukana ja erityisesti pahan pojan ilmaantuessa estradille se repeää valtaisaan vihellys- ja naurukuo-roon. Leffassa on kaikkea: ruutia, räminää ja rakkautta, sekä massiivisen upeita tanssikohtauksia. Olipa kerrassaan viihtyisä leffakokemus.

Fort Kochi, Ernakulam, Kerala 7.-13. 2.

Tämä on saari Ernakulamin kaupungin edustalla. 15 minuutin lauttamatka maksaa 2,5 rupiaa (n. 4 snt). Täällä on selvästi hiljaisempaa kuin itse Ernakulamissa. Saaren luoteisosa on lähinnä turistialuetta ravintoloihin ja majoituspaikoihin. Kaikkialla muualla saarella virtaa vuolaasti perintialainen elämänmeno.

Täälläkin uskonto jyllää, nyt ovat asialla pääasiassa katoliset ja muslimit. Bongaamme kuitenkin Mattancherryn alueelle matkaavan hindujen pujakulkueen .

Otamme aikaisen lautan viereiseen Vypeen saareen. Sikäläisessä temppelessä käydään tänään kuuluisa norsujen ”korkeuskilpailu”. Etukäteistiedon mukaan norsuja pitäisi olla mittelössä mukana kaksikymmentäviisi. Saapuessamme norsuja on paikalla kymmenkunta ja lisää tuodaan kaiken aikaa kuorma-autojen lavoilla. Laaja temppelealue on väkeä tulvillaan. Kaksi suurinta norsua seisovat katoksen alla rinnakkain upeat kultamaskit otsallaan. Yleisö on selvästi jännittynyt tulevasta tapahtumasta. Ilma on täynnä odotusta. Ja sitten alkaakin tapahtua!

Taaempana pesupaikalla oleva norsu hermostuu. (Kuulimme jälkepäin, että joku norsun ohjaajista oli uusi.) Se saapuu ärtyneenä kentälle haastamaan riitaa ja ”naamionorsut” siirretään kiireen vilkkaa turvaan. Väkijoukkoon puhkeaa paniikki. Kaikki ryntäävät pakoon. Mitä tekee turisti kun norsuihin tottunut intialainenkin ryntää suin päin pakoon? Ottaa jalat alleen paeten päälle vyöryvää ihmismassaa. Myyjät yrittävät suojella kojujaan ryntäilevän ihmismassan jaloista. Pakenemme ehjin nahoin ”norsuvarmaan” paikkaan, kapeita betoniportaita toisen kerroksen parvekkeelle. Täältä tarkkailemme tilanteen rauhoittumista. Tuli siinä norsuihin vähän respektiä...

Munnar, Kerala 13.- 15.2.

S:n syntymäpäivää lähdemme viettämään vuoristoon, jossa ilmasto on raikasta kuin Suomen suvessa. R:kin on messissä. Synttäripäivänä S. tarjoutuu maksamaan päivän viulut ja ehdottaa matkaa vuoren huipulle. ”Loistoajatus!”, huutavat R. ja K. kuorossa.

Bussi kipuaa serpentiiniä pitkin ylös vuoristoon, jonka rinteitä peittävät loputtomilta tuntuvat teeviljelmät. Korkeimmillaan käymme 2600 metrissä, mutta näkökenttään osuu myös korkeampia huippuja. Retken päätteeksi nautimme yhdessä maukkaan illallisen ja kaikkien mielestä päivä oli mitä mainioin. Istumme vielä parvekkeella iltaa maistellen intialaista tummaa rommia. Päivän viulut maksoivat kokonaiset 23,70e.

Fort Kochi, Kerala 15. – 20.2.

Poikkeamme Thoppumpaddyssa (Mikä ihana nimi!) kuuden asiakaspaikan teepisteeseen hörppäämään chait. Pöytään tuodaan kaksi chaita lasissa, kuten tapana on, ja yksi pahvimukissa. Omistaja selittää, että kuuden asiakaspaikan chaitpaikassa on tietysti vain kuusi lasia ja nyt asiakkaita on seitsemän. Tarpeiden minimointia intian tyyliin.

Paikallisväestön sivukujien varsia kirjovat pienet kolut ja korjauspajat. Täällä korjataan näköjään ihan mitä vain! No problem, kaikki saadaan pelaamaan. Laitteiden ikä on täällä vähintään kymmenkertainen verrattuna ”länkkärimeniinkin”. Selviää, että K:n jalkavaiva johtuu ongelmasta selässä, joka fiksataan tilapäisesti sairaalassa.

Backwater – alue, Kerala 20. -28.2.

Kumarakomissa melomme kanootilla lintusafariin aamu-tuimaan. ”Taloveneitä” olisi tarjolla vaikka minkälaisia, mutta päädymme vuorolauttaan, jolla matkaamme **Aleppeyhin** vesiteitä pitkin. Innostuneena kokemuksesta teemme vielä kahdeksan tunnin veneretken etelään **Kollamiin** sivuuttaen Äiti Teresan meditaatiokeskuksen, ja palaamme illaksi bussilla kotiin. Jatkaessamme matkaa Aleppeysta eteenpäin meillä on jännät paikat kaksi päivää kestäneen yleislakon vuoksi. Kuin ihmeen kautta kaikki järjestyy intialaisella ”no problem” – meiningillä.

Pyhä Tuli, Tiruvannamalai 2.3.

Tiruvannamalai, Tamil Nadu 29.2. – 4.3.

Kaupunki on Arunachala-vuoren juurella. Hinduja ”perimätiedon” mukaan Shiva ilmestyi tulipatsaana tämän vuoren huipulla. Luemme LP:sta, että Mt. Arunachala on vanha tulivuori. Pohdimme, voisiko sen viimeinen purkaus olla legendan lähde? Olisi kiintoisaa kysyä joltain geologilta vuoren vaiheista. Kivellä kun on pitkä muisti. Oli miten oli, tarinan vaikutus on ollut valtava.

Gokarnassa saimme katsauksen hindulaisuuteen, mutta tämä on jotain ihan toista. Varovasti arvioiden vuoren ympärillä olevista rakennuksista joka kymmenes tuntuu olevan temppeleitä, joten menoa sillä saralla riittää. Temppeleitä on kaikenkokoisia. Pienimmät ovat pelkkiä vitriinejä, kun taas suuri päätemppeleitä on valtava ja lähes käsittämätön rakennuskompleksi. Alueella, jolle arviomme mukaan mahtuisi kymmenkunta täysikokoista jalkapallokenttää, on 850-luvulta lähtien rakennettu temppeleitä ja tulos on kerrassaan mykistävä. Kerrankin S. meni sanattomaksi. Ihmeitä täällä siis todellakin tapahtuu. Kuinkahan monta katedraalia tänne mahtuisikaan?

Kolme suorakaiteen muotoista kehämuuria rajaa alueen sisäkkäisiin tiloihin. Kaikkialla yksittäiset henkilöt tai ryhmät suorittavat rituaalejaan lukemattomien patsaiden äärellä.

Alueen keskeisimmän temppelein sisällä on pienempi kivinen temppeleitä, jossa sijaitsee kaikkein pyhin, ”Shiva Lingam”, eli kiiltävä musta kivipaasi, Shiva-ylijumalan pyhä penis. Oviaukosta näkee tilaan, jossa valkopukuisia miehiä istuu lattialla kahdessa rivissä laulaen mantraa. Peremmällä suoritetaan monimutkaista rituaalia ”Shiva Lingam”:n äärellä. Jotenkin tulee mieleen muinaisen Maya-papiston touhut...

Hinduille Intian kansalliseepokset Mahabharata ja Ramajana uskomattomine tarinoineen tuntuu olevan täyttä todellisuutta menneiltä ajoilta, kuten toisaalta fundamentalisteille meille tutumpi raamattukin. Kuvaahan Ilias ja Odysseijakin kreikkalaisten jumaltarustoa ja Edda-runot viikinkien mytologiaa, joskin pidämme niitä nykyisin enemmän runollisen kaunokirjallisuuden tuotteina kuin uskonnon perustana. Ajatella, jos Kalevala olisi meillekin täyttä todellisuutta ja käyttäisimme suuren osan jokaisesta päivästä siihen liittyviin erilaisiin palvelusmenoihin. Siten täällä kuitenkin eletään, mystisen vuoreen vetäessä luokseen jatkuvaa pyhiinvaellusvirtaa. Muuan pyhiinvaeltaja tiedustelee, mitä pidämme vuoren pyhästä ilmapiiristä? Olemme sanattomia, sillä meille ”vihkiytymättömille” kyseessä on vain tavallinen yksittäinen vuori muuten tasaisella ylängöllä. Ehkä meillä on vain vääränlaiset ”rillit” nenällämme.

Meditointi on Tiruvannamalaissa avainasemassa. Paikan pyhyys on ilmeisen otollista mietiskelylle. Noin sata vuotta sitten Ramana- niminen heppu käytti täällä kymmeniä vuosia elämästään luolissa ja pikku mökissään etsien mietiskelyn valaistusta sisältään. Hänestä tuli guru joka piti laajoja esitelmää sisäisestä todellisuudestaan jonne hän auliisti opastaisi halukkaita seuraajiaan.

Tänään suuri joukko hinduja ja länsimaalaisia tekee vuo-

sittain pyhiinvaellusmatkan tähän kaupunkiin etsien omaa valaistustaan. Ramana on saanut monia seuraajia. Vuoris-
topolulla tapaamme mm. miehen, joka on kiertänyt hiljalleen vuorta jo viisitoista vuotta keskustellen tapaamiensa ihmisten kanssa valaistumisen ihanaudesta. Ramanan kuvia on kaikkialla, hotellihuoneissa, tienvarsilla, ja jopa kauppojen mainoskylteissä. Ihmiset kokoontuvat ryhmiin kuunnellakseen syvän hartauden vallitessa hänen nauhoitettuja tekstejään. Ramanan mietiskelykeskuksen temppeleissä perinteisen hindusisustuksen ohella katonrajaa reunustaa nykyaikaisissa valovitriineissä kuvasarja Ramanasta. Melko kornia, etten sanoisi. Jotenkin tökkii tämä Lenin- ja Mao-tyylinen henkilöpalvonta, mutta kyllä täällä moni tuntee kulkevasa valaistuksen tiellä. Kukin tulokoon toki uskollaan autuaaksi.

Vuorenrinteen pyhiinvaelluspolulla yhytämme intialaisen kollegan, opettajan, jolta saamme kutsun seuraamaan peruskouluikäisten koulupäivää. Kiitämme kutsusta ja seuraavan päivän vietämme Sri Ramana Matric Schoolissa. Tuomme terveiset Suomesta ja näytämme läppäriä kuvia talvestamme. Oppilaat puolestaan viihdyttävät meitä monenlaisilla esityksillä. Liikuttava kokemus.

Kahvilassa tutustumme Olgaan, venäläisrouvaan, joka on Thiruvannaamalaissa viidettätoista kertaa (joogailee ja meditoi). Tapaaminen on niin viihtyisä, että huomaamattamme vietämme hänen kanssaan koko iltapäivän keskustellen mielenkiintoisista aiheista ja näkemyksistä. Ihan huippu!

6.3.2012 Bangalore Karnataka

Tämä on hyvin nykyaikainen ”länkkärintoloinen” kaupunki. Sillä on kuulemma suurin kasvu koko maailmassa. Kaupunki sijaitsee tasangolla melko keskellä eteläistä Intiaa, joten siltä luonnollisesti puuttuu satama, joka yleensä on kaupungin vaurastumisen lähde. Täällä ei kauppa käy tavara vaan tietotaito. Täällä sijaitsee Intian IT-keskus ja voidaan hyvällä syyllä todeta sen olevan Intian ”Silicon Valley”, kuten muuan langoistanikin varmaan allekirjoittaa.

Miten tietotaito oikein on pesiytynyt juuri tänne? Veikkaan koulutuksen ja hyvien kulkuyhteyksien toimivan moottorina tämän paikan kehityksessä, mikäli länsimaistuminen sitten luetaan ”kehitykseksi”.

Tänään Intiassa oli alueelliset vaalit aika monella ”osavalttiolla”, joskin Karnataka, jossa olemme, ei ollut tällä kertaa vuorossa. Heidän vaalit ovat edessä 1,5 vuoden kulu-
luttua.

Rupatellessamme kioskinmyyjän kanssa päädyimme samaan lopputulokseen; Uskonto kuljettaa tätä maata eteenpäin, ei politiikka. Kun hallitus jättää yksilöt aika lailla oman onnensa nojaan, niin turvattomuutta lieventää usko tuonpuoleiseen ja sen suojelemaan vaikutukseen itse kunkin arjessa. Norsupäinen Ganesha, jonka hommana on torjua haitat, tuntuu olevan erityisen suosittu palvontakohde. On niitä toki muitakin, kuten Tiruvannamalaissa saimme kokea, joskin Ganesha oli tärkeä palvontakohde sielläkin. Ehkä korkein jumala Shiva koetaan jotenkin liian suureksi ja etäiseksi, jotta hänellä olisi aikaa pienten ihmisten huoliin. Hänen kulkuneuvostaan, härästä, tehtyjä patsaita siliteltiin havaittavan paljon, toden näköisesti paremman onnen tuojina.

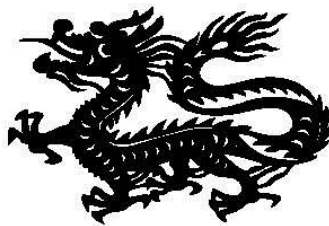
Huomenna, täydenkuun aikaan, jätämme tämän vanhan Indi-kulttuurin jossa olemme viihtyneet kaksi kuukautta. Lennämme Kiinaan, jossa meitä odottaa toisenlainen, joskin vähintään yhtä vanha kulttuuri. Lämpötilakin muuttuu radikaalisti. Täällä on päivisin tuskaiset +35 ja öisin ehkä +25 kun Pekingissä on odotettavissa päivisin +10 ja öisin nollan kahta puolen.

Pakka menee taas uusiksi, kun kulttuuri, sää, raha ja koko paletti pöydätään uuteen jakoon. No kaikkeen tottuu, sano entinen kärpänenkin kun jätökseen istahti. Emmekä missään nimessä pidä Kiinaa em. tuotteena, vaan kunnioitettavan vahvana kulttuurina jonka juuret ovat syvällä historian mullassa.

Ilmassa on kihelmöivää jännitystä...

Ai niin. Unohtui mainita, että tiemme erkanivat R:n kanssa jo Fort Kochissa. Hänellä kun pukkasii työkiireitä päälle koillisessa. Ehdimme toki olla yhdessä reilut kaksi viikkoa, ja leppoisan kivaa oli tämä.

Näkemiin Intia! Ta Ta!

Sihteerin terveiset

Hyvää kuluva vuotta 2015 sukuseuran jäsenille perheineen!

Niin se vaan vuosi on jälleen vierähtänyt viimeisestä kirjoituksestani.

Työtilanne omalla kohdallani on hyvä, vaikka meidänkin yrityksessä yt-neuvotteluja on käyty. Olen erittäin kiitollinen, että olen saanut jatkaa samoissa työtehtävissäni kuten aiemminkin.

Toivotan Onnea kaikille vuosia täyttäneille. Onnea myös uusille tulokkaille, jotka ovat syntyneet tähän sukuun.

Otan osaa omasta ja Sukuseura Tynys ry:n puolesta poisnukkuneiden omaisille.

Minut tavoitatte iltaisin ja viikonloppuisin parhaiten puhelimitse sekä ma - pe klo 08.00 - 16.00 työ sähköpostista. Tietoni löytyvät tästä lehdestä hallituksen jäsenten yhteistiedoista.

JÄSENMAKSUASIAA

*Tämän lehden mukana tulee jälleen jäsenmaksulappu ja siksi muistutankin, että **MUISTAKAA LAITTA VIITENUMERO LASKUA MAKSAESSANNE JA MAKSAKAA LASKUNNE ERÄPÄIVÄÄN MENNESSÄ.** Näin minun on helpompi seurata jäsenrekisterin ajan tasalla pysymistä. Kiitos!*

Sukuseuralla on meneillään tänä vuonna kampanja uusille jäsenille, jotka liittyvät tämän vuoden aikana sukuseuran jäseniksi. Uusille jäsenille ei postiteta jäsenmaksulappua, mutta tulevat kyllä samaan Osmankäämi-lehden.

Toivotankin tähän mennessä liittyneet uudet jäsenet tervetulleiksi Sukuseura Tynys ry:hyn!

Uusia jäseniä on jokunen liittynyt ja lisää kaivataan. Välittäkää kukin tahoillanne tietoa eteenpäin. Myös nuorta väkeä toivotaan lisää joukkoomme.

Toivotan tässä vaiheessa kaikille oikein Hyvää kevään odotusta!

Terveisin Pirjo P. Tynys

Episodeja elämäni varrelta

Enneunet—Pirjo Tynys

Minä tunnun olevani kummallinen ihminen kaikin puolin. Olen ollut sitä pienestä lapsesta saakka. En ole koskaan pystynyt nukkumaan päivällä, vaikka olisin hyvinkin väsynyt. Siinä tapauksessa saatan nukkua, jos olen sairaana kovassa kuumeessa, mutta en normaaliolosuhteissa. Yöt taas seurustelen ”unihenkien” kanssa. Heitä on tuttuja ja tuntemattomia ja usein he tuovat viestejä jo poisnukkuneilta omaisiltani. Jotkut tuntemattomista olennoista kertovat olevansa jopa muista maailmoista tai planeetoilta. Lapsena ja nuorempana luonani kävi hyvin usein jo v. 1957 pois nukkunut, minulle erittäin rakas ja tärkeä ihminen. Hän oli yksi äitini vanhemmista veljistä, nimeltään myös Arvi. Hän oli minulle ikään kuin isän korvike. Hän oli poikamies, sodassa haavoittunut vanhapoi-ka, joka rakasti lapsia. Hän asui koko elämänsä Nurmelassa, äidin kotitalossa Viuhkolassa. Kun olin vielä pikkuvauva, hän hoiti minua yksin kuuden viikon ajan. Aina kun pääsin ja oli vain mahdollista, halusin Arvi-enon luo ja onneksi sain olla hänen luonaan paljon. Syitä siihen lie ollut monia, mutta hänen luonaan koin oloni turvalliseksi. Joskus kouluikäisenä kyselin usein, että miksi minä olen ollut ”aina vauvana” enon luona, enkä ikävöinyt äidin luo lainkaan. Kukaan ei minulle siihen vastannut vaan pelkästään nauroivat. Sanoivat vain, että sinä olet aina tykännyt olla Arvi-enon kanssa. Niinhän minä pidinkin, mutta nyt aikuisena olen ymmärtänyt siihen olleen myös muita syitä. Arvi-eno kuoli v.1957 minun ollessani 13 vuoden ikäinen.

Kerroin viikon aikana monta kertaa seuraavan tapahtuman: On syksyinen sunnuntai. Pilvet riippuvat alhaalla vuodattaen muutamia kyyneleitään etenevän hautajaiskulkueen päälle. Olemme Taavetin hautausmaalla. Hautajaiskulkue suuntaa kappelin kellojen soidessa kohti etuoikealla muutamien kymmenen metrin päässä olevaa avointa hautaa. Valkoista arkkua kantavat surevat omaiset. Ensimmäisenä arkun perässä kulkevat äiti, isä ja veljeni Olavi. Seuraavina tulevat äidin veli Muisto perheineen ja muita sukulaisia, kuitenkin lähinnä vain äidin puolen sukua. Saattoväkeä on verraten vähän, ehkä vain parisenkymmentä henkeä. Arkun päällä on kolme tulipunaisista neilikkaa. Kaikki itkevät, sillä suru on raskas kantaa. Arkku ei ole raskas. Sen sisällä on hento tytön ruumis. Kaikki kyselevät ajatuksissaan, miksi Yritän selvittää äidille ja isälle, etteivät turhaan itkisi, sillä minun on täällä ihan hyvä olla. Ei tarvitse itkeä lainkaan. Kaikki on hyvin. Kuitenkaan he eivät kuule minua. Yritän uudelleen ja uudelleen, mutta ei äiti kuule, vaikka kuinka yritän jopa käsivarttansa silittäen sanoa. Äiti, älä itke, minun on täällä hyvä olla. Minulla ei ole mitään hätää. Sitten tiedostin, ettei Arvi-eno ole mukana saattossa lainkaan. Ihmettelin miksi ja samalla hetkellä minulle selvisi, että arkussa oleva ruumis on minun ruumiini. Minua tullaan haudamaan tuohon avoimena olevaan hautaan. Kuitenkin katselin tilannetta kuin ilmasta käsin. Se oli minun sieluni, joka yritti saada yhteyden takaisin omiin lähimpiini ja vakuuttaa kaiken kuitenkin olevan hyvin. Seurasin hautajaiset loppuun katsellen, kun arkku lempikukkineni vähitellen hävisi hiekan alle. Kumpu peittyi kukkasin. Neilikoin, jotka olivat minun lempikukkiani. Itken itsekin katsellessani ja kokiessani perheeni surun. Yritän vielä kerran heitä lohduttaa. mutta he eivät tunnu kuulevan minua.. Minulla oli kuitenkin rauhallinen mieli, mutta heillä vaikeaa. He olivat joutuneet luopumaan ainoasta tyttärestään. Minun osani on jäädä odottamaan, milloin saisin heidät luokseni. Hautajaiset olivat

ohi. Pilvet olivat poistuneet. Ne olivat nousseet ja vieneet mukanaan sieluni kohti taivaista kirkkautta. Hautausmaan portti sulkeutui ja minä heräsin. Päätä särki. Tyyny oli märkä itkemisestä.

Kun aloin ymmärtää, etten olekaan kuollut, iski kauhea pelko. En tiennyt, miten pitäisi suhtautua. Kerroin äidille ja isälle yöllisestä unestani, jossa minut haudattiin Taavetin hautausmaalle. He sanoivat, että älä sinä hulluja puhu. Sinä olet siinä ja kaikki on hyvin. Ei uniin pidä uskoa, sillä se on hullu, joka niihin uskoo, hän silloin tuulta takaa ajaa! Lopeta tuo höperöinti! Minä yritin sanoa vastaan vakuuttaen monta kertaa jotakin kamalaa, jotakin paha tapahtuu. Eihän se luonnollisestikaan asiaan vaikuttanut kuin ärsyttämällä vanhempia lisää. Olavi lisäsi vielä tulta pesään rallattamalla ja kiusaamalla, meidän Pipana on hullu, meidän Pipana on hullu!

Tämän hautausuneni olen joutunut näkemään useampia kertoja. Seuraavat päivät olivat aluksi hyvinkin tuskaisia ja raskaita, mutta ehkä toistuvuus toi voimaa hyväksyä unet luonnollisena elämäni osana, sillä toteumatulos on ollut lähes sataprosenttinen. Joskus en saa tietoa, kuka poistuu tältä maalliselta taipaleelta, mutta äitini nuorimman veljen kuoleman kerroin niin varmana, että tätini lähti Taavetista Kouvolaan katsomaan v. 1965 kesällä mitä Veikolle kuuluu. Hän löysi veljensä kuolleenä asuntonsa keittiön lattialta. Äiti huusi minulle: ”Älä koskaan ikinä sano tai kerro tällaisia asioita. Hän ei halua kuulla niitä enää. Sinä olet noita!” En osannut muuta kuin huokaisten hymähtää: ”Olinkohan se minä, joka Veikon kuoleman aiheutin. Syy siihen löytynee muualta.” Veikko oli kuollut aamuyön tunteina, kun aamulla kerroin tapahtuneesta. Silloin ei tarvinnut odottaa pitkiä, tuskaisia päiviä.

No, minä olin hiljaa ja surin itsekseni miettien, mitä tapahtuu. Pelko jäyti koko ajan, tuntui siltä, että sydän repeää ja minä kuolen. Tuli keskiviikkoilta vajaan viikon kuluttua unesta. Muisto-eno tuli meille Saima-tädin kanssa pelaamaan ristikontraa. Minun piti lähteä hakemaan naapurista maitoa. Kun tulin takaisin, oli kortinpeluu tauonnut. Kaikki olivat hiljaisina keittiön pöydän ympärillä. Kukaan ei kyennyt aluksi sanomaan mitään. Katselin hämmästyneenä, mikäs nyt on. Sitten tuli vastaus. Poliisi oli soittanut meille ja kysynyt lyhyesti, mutta kohteliaasti, mahtaisiko tämän niminen henkilö kuin Arvi Lyytikäinen olla teille tuttu? Saatuaan kuulla vahvistuksen, toki on, hän on Meeri-äidin ja Muisto-enon veli. Soittaja ilmoitti Arvin löytyneen polkupyöränsä viereen kaatuneena ja kuolleenä ilmeisesti sydänkohtaukseen. Mitään ei ollut enää tehtävissä.

Hän kuoli 47 vuoden ikäisenä tienvarteen viiden kilometrin päässä kotoaan töistä tullessaan sepelvaltimotaudista johtuneeseen tai haavoittumisesta jääneen sirpaleen mahdollisen liikkeellelähdon aiheuttamaan sydäninfarktiin. Hänet haudattiin Taavettiin siihen samalle paikalle kaivattuun hautaan, johon olin nähnyt itseni haudattavan. Arkku oli somistettu punaisiin neilikoihin ja kumpu luonnollisesti peittyi kukin. Hautajaisissa ei ollut juuri muita kuin äidin sukua. Kun arkku peittyi, sain enolta viestin johonkin mielentajuntaan: ”Minä pidän sinuun yhteyttä niin kauan kuin tarvitaan ja aikaa sallitaan. Olen matkalla mukana sinun kanssasi.”

Syntyi yhteys, jota ei voinut olla, mutta oli kuitenkin. Se antoi voimaa, vahvuutta ja varmuutta elää eteenpäin. Samalla se oli tuova myös ennakoivaa tietoa tapahtumista elämäni varrella. En osaa sanoa, olinko saanut vaihtaa paikkaa enoni kanssa ja saanut elämälleni mahdollisuuden ymmärtää ”ei ymmärrettävissä olevaa” hänen kauttaan ja avullaan. Hautajaispäivänä koin mielessäni ennen kokematon rauhaa ja tasapainoa, vaikka edeltävät, vajaat kaksi viikkoa olivat olleet tuskaa täynnä. Äidilleni tai isälle en enää puhunut asiasta. Se oli minun, Arvi-enon ja Suuren Tuntemattoman välinen asia.

Me tapasimme kuitenkin Arvi-enon kanssa usein. Ehkä siinä Suuressa Tuntemattomuudessa, johon tiemme johtavat. Se ei kuitenkaan ole tuntematon, vaan Sanassa sanottua. On vain hyväksyttävä Tie, Totuus ja Elämä elämämme perusarvoiksi ja näin saanemme löytää piilotetun vastauksen jokaiseen kysymykseemme. Aluksi tämä Tuntemattomuus oli unta ja haaveita. Tässä eläkeiässä tuntuu siltä, että unitila, jossa enoni kanssa kohtasimme lukuisia kertoja, oli puhdistuvaa polkua sille tielle, jona uskon olevan oikean tien ikuisen elämään. En uskalla väittää näin olevan, mutta jokainen löytäköön oman oikeaksi valitsemansa tiensä.

Elin elämää, sekä tätä maallista, että sain unessa tietoja tulevasta. Mietin usein valintoja, mitä sanoa tai uskaltaa kertoa unitilassa saatua tietoa tulevasta. Se ei ollut helppoa nuorelle tytölle. Kotona minut jo tuomittiin hulluksi. Mitä sanotaan ja kuinka perheeni tuomitaan, jos kerron mahdollisesti tulevaisuudessa, niin sanotussa normaalielämässä tapahtuviksi kerrottuja asioita. Niinpä harkitsin parhaaksi olla hiljaa. Kun joskus yritin äidille kertoa unistani, totesin hän yksinkertaisesti: ”Älä sinä noita hullujasi puhu. Onneksi olet syntynyt 1900-luvulla etkä 1600-luvulla, sillä noitten puheittesi perusteella sinut olisi noitana poltettu roviolla jo monen monta kertaa!” Kerroin kuitenkin äidille, milloin isä sairastuu ja miten, milloin veljeni yrittää itsemurhaa tai milloin nuorin veljesi löytyy kuolleena. Nämä tuntuivat olevan hänelle liikaa ja asiat kääntyivät syytöksiin minun olevan hullu. Valitettavasti asiat tapahtuivat unieni mukaisina, kuten ennalta olin saanut nähdä.

Olen samanlainen hullu edelleen. Sanoin äidilleni tapahtumien olevan Korkeimman määräyksiä. Hän sanoi, kuinka sinä voit tuollaista puhua, saati edes kuvitella, että olisi mitään tulevaa. Kun ihminen kuolee ja kuopataan, se on siinä! Älä sinä yritä minulle muuta vakuuttaa! Minä en usko mihinkään Jumalaan. Se on tässä ja nyt, mitä on. Äläkä koskaan yritä käännättää minua uskomaan muuta. Mitäpä siihen sitten vastata kuin, antaa ajan kulu. Näitä väittelyitä kävin äidin kanssa melkein hänen kuolinvuoteelleen saakka. Ja asiaa, minkä hän oli päättänyt salata, hän piti salassa loppuun asti.

Seuraava uni tai horrostila, josta seuraavassa kerron, tapahtui v.1966 lokakuussa. Olin saanut työpaikan Kouvolasta Helsingin Osakepankista. Tuure, tuleva puolisoni lähti YK:n joukkojen palvelukseen Kyprokselle. Vanhemmitani olivat työmahdollisuudet Taavetissa ohi yksityisyrittäjinä sekä ns. vieraan työnantajan palveluksessa työsuhteessa. Elämää kuitenkin piti viedä eteenpäin. He päätyivät lähtemään talonmieskursseille Kouvolaan.

Tuure jätti minulle autonsa käyttöön, sillä minun omistuksessani ollut auto oli yhteisellä päätöksellä vaihdettu uudempaan, mutta hänen nimellensä rekisteröityyn autoon. Olimme

päättäneet mennä naimisiin välittömästi Tuuren palvelussopimuksen umpeuduttua puolustusvoimien palveluksessa keväällä 1967. Suunnitelmistamme emme puhuneet kenellekään muulle. Se oli vain meidän kahden yhteinen päätöksemme.

Äiti ja isä tulivat linja-autolla Taavetista Kouvolaan aikuis-koulutukseen, kuten nykyisin sanotaan. Tulin autolla heitä linja-autoasemalle vastaan ja vein heidät iltakurssille, joka alkoi kello 18.00. Olin ollut päivän työssä ja varmasti vaikutin väsyneeltä. Äiti kysyi pariin otteeseen voinnistani, koska näki, että jotakin harmia oli. Niin sitten pitkästä ajasta tulikin sanoneeksi, etten ollut nukkunut hyvin, vaan ollut periaatteessa horrostilassa koko yön. Hän erehtyi tokaisemaan: ”No, mitäs näit?”

Kun kerran kysyi, niin vastasin: Olin taas Nurmelassa Arvi-enon kanssa. Oli kesäpäiväiltä ja olimme hakemassa Pollea enon kanssa aiantauspelloilta yöksi talliin. Arvi-eno kertoi minulle lähtevänsä taas sinne jonnekin toiseen Tuntemattomaan, jossa hänen pitäisi jo olla. Hän asuu nykyisin siellä ja Siellä on hyvä olla. Hän tuli vain sinua katsomaan ja sanomaan, että kaikki on hyvin. Myös sinulla, lapsoseni. Hänen täytyy ja on määrää mennä. Hän ei voi olla kauemmin. Minä roikuin hevosen kaulassa, itkin ja rukoilin. Ota minut mukaa, minä en jaksa enää täällä! Koko sadan metrin matkan itkin ja pyysin, mutta eno kielsi. Sitten hän lopulta lupasi, että kun hän on takaisin perillä, mistä hän oli tullut, hän menee kysymään mahdollisuutta, jos minä pääsisin sinne. Hän sanoi ja vakuutti: ”Jos minä saan Herralta luvan, minä tulen sinua tänään illalla kello kuusi hakemaan. Muista, tasan kello kuusi! Mutta minulla ei ole mahdollisuutta sitä lupaa antaa, mutta jos Herra antaa sinulle luvan päästä, niin tulen sinua noutamaan.” Heräsin itkuuni. Uni toistui kolme kertaa samanlaisena, samoin sanoin ja toivotuksin.

En ollut pitkään aikaan ”tavannut” enoani ja minulla oli ollut suunnattoman ikävä häntä. Nyt kun häneen sain yhteyden, olin hätäntynyt, sillä koin viestissä, ettei hänenkään ole enää mahdollista pitää minuun yhteyttä, jollen minä pääse hänen mukaansa. Kerrottuauni unen vanhemmilleni, menivät he molemmat taas kerran hyvin hiljaisiksi. Sanoivat vain lyhyesti, että sinun on parempi yrittää nyt mennä nukkumaan ja levätä univelka pois. He menivät kurssille ja minä lähdin ajamaan kilometrin päässä olevalle vuokra-asunnolleni Kouvolan Kaunisnurmelle. Kaikki tuntui olevan ihan kunnossa, enkä hurjastellut autolla, eikä kai kukaan muukaan. Katu oli valtaväylää ja Kasarminmäen kohdallakin kaksikaistainen. Yht’äkkiä eteeni ajokaistalle siirtyi kuin tyhjästä iso, leveälavainen kuorma-auto, johon peräänajo näytti väistämättömältä. En vielä tiedä, miten siitä selvisin, mutta ajettuani tuon vajaan kilometrin matkan asuntoon pihalle parkkipaikaani, tulikin ulos autosta ja kiroilin kieltämättä rajusti kuorma-autoilijan käytöstä, vaikka ei sitä onneksi ollut kukaan siinä kuuntelemassa tai kuulemassa. Katsottuani auton edestä tuulilasiin, totesin siinä reiän. Selvän reiän, jonka tuloa en ollut tiedostanut. Katsoin kelloa. Kello oli kaksi minuuttia yli kuusi illalla. Sitten meni jalat alta, vaikka ei tajunta mennytkään. Järkytys oli melkoinen. Arvi-eno oli käynyt varoittamassa minua vaarasta. Sama uni toistui saman yön aikana kolme kertaa. Jos minä saan Herralta luvan, niin tulen tänä iltana, mutta muista. Tasan kello kuusi!

Minun ei olisi tarvinnut mennä hakemaan vanhempiani kursilta, mutta menin kuitenkin. He kysyivät, mikä auton lasi oli sattunut sen kolmen tunnin aikana, jolloin olin kotona. Vastasin, mutta vastaukseeni ei kumpikaan ottanut mitään kantaa. Isä sanoi vähän ajan kuluttua: ”Onneksi sinulla oli Varjelus matkassa!”

Isän kanssa kehkeytyi hyviä keskusteluja. Hän osasi ohjata oikealla tavalla. Hän pyrki neuvottelemaan, keskustelemaan ja ottamaan huomioon muiden mielipiteet niitä arvostaen, vaikka ei olisi ollut samaa mieltä vastapuolen kanssa. Hän kunnioitti muitakin näkemyksiä kuin vain härkäpäisesti omaansa. Hän rakasti luontoa ja kunnioitti myös kaikkea elämää ja elollista. Hän ei hyväksynyt sotaa eikä elänyt vihasta, kuten koin monta kertaa äitini elämään suhtautumisessa. Äiti korosti jopa elävänsä tästä yhdestä suurimmista voimista, mutta isä sanoi monta kertaa minulle, että älä koskaan sorru elämään vihasta, sillä viha tuhoaa ihmisen. Myös sinut, jos et vihaasi voita. Pyydä mieluummin anteeksi, silloin sinä olet voittaja. Jos se silloin tuntuisikin häviöltä, kun anteeksi pyydät, mutta loppuratkaisun kohdalla tulet aina olemaan voittaja.

Tässä muutama päivä sitten keskustelin isäni mielipiteistä ja näkemyksistä serkkuni Taiston kanssa. Oli todella lämmittävää kuulla, kun hän sanoi isäni Arvin olleen hänen elämässään yksi suurimmista vaikuttajista sekä elämänohjeiden antajista. Taisto sanoi sen aidosti korostelematta ja kaunistelematta. Ei ollut muuta kuin uskominen tähän mielipiteeseen. Eikä hän ole ainut, joka näin on sanonut. Isä oli toki äkkipikainen. Sitä ei käy kieltäminen, mutta huumorintajuinen ja hulvaton keppostenkin tekijä. Niistä riittää yhden kirjan verran tekstiä, jos näitä kertomuksia tähän liittäisin, joten annetaan olla.

Kerron tähän yhden meidän yhteisistä sopimuksistamme. Äiti ei koskaan kyennyt ymmärtämään yhteyttä välillämme kaikessa mahdollisessa ja jopa mahdottomassa. Olimme isän kanssa yhtä mieltä tässä jälkimmäisessäkin.

Asuimme Taavetissa entisessä Osuusliike Kymenmaalta ostamassamme liikekiinteistössä. Muutimme siihen v.1977 vaiherikkaitten rakentamisvuosien jälkeen Kouvolasta. Meillä oli talomme liiketiloissa oma kukkakauppa ja seinän takana veljeni vaimo piti baari-kahvilaa meiltä vuokraamissaan liiketiloissa. Isän sairastama aivoinfarkti oli tuonut omat rajoitteensa Kouvolassa talonmieshommiin, jotka äiti oli ottanut yksin hoitaakseen. Se oli fyysisesti äidillekin liian raskasta, mutta sisukkaana naisihmisenä hän päätti selviytyä. Selviytyi, kunnes hänelle tuli sydäninfarkti.

Näin oli heillä työt tehty ja muutto työsuhteasunnosta Kouvolan Apteekkitalosta edessä. Taavettiin rakentamassaan omakotitalossa asui veljeni perheineen ja isä sanoi, ettei hän siihen taloon jalallaan astu, saati sitten muuta, niin kauan kuin hänessä henki pihisee. Mutta hän muuttaa Pirjon ja hänen perheensä kanssa asumaan entistä työsuhteasuntoa ja työpaikkaansa myllärinä Hilma Idmania vastapäätä rakennettuun Kymenmaan taloon, eli meille. Äiti ei ollut uskoa asiaa todeksi. Isä muutti kanssamme Taavettiin ja äiti jäi aluksi Kouvolaan. Tuure oli silloin Saudi-Arabiassa työnjohtajana amerikkalaisten arabeille rakennettavassa sotilastukikohdassa. Ei siinä sitten montaa aikaa mennyt, kun he asuivat pohjakerroksen entisessä liikkeenhoitajan- tai talonmiehen asunnossa. Isä pääsi liikkumaan jonkin verran huoneistossa, mutta huonohan se oli. Hän joutui käyttämään paljon lääkkeitä ja verenkierto-vaivat olivat vain lisääntyneet.

Oli menossa v.1980 kesäkuun alkupuoli. Edellisen viikon puolella isä hivuttautui yläkerrassa olevaan meidän asuntoomme ja loikoi kipujen kourissa parisängyllämme. Tuskat olivat valtavat. Isä kertoi niin kovasti toivovansa, että hän saisi jo kuolla ja päästä näistä hirveistä tuskistansa. Minä en voinut muuta kuin silittää häntä varovasti otsalta ja yrittää lohduttaa, että yritetään jaksaa. Eihän ne sanat siinä paljoa auttaneet, mutta päätimme rukoilla yhdessä. Isä sanoi, että älä pyydä tai rukoile apua, vaan rukoile Jumalalta hänen pois pääsemistään. Rukoile, että Hän ottaisi minut täältä niin pian kuin mahdollista. Minä en jaksaa enää! Että Hän ottaisi minut vaikka ensi yönä luoksensa, ettei minun enää tarvitsisi kamppailla näiden kipujen ja tuskien kourissa.

Isä rauhoittui tämän jälkeen ja oli varsin levollinen. Puhelimme siinä kaikenlaista ja päätimme tehdä keskenämme sopimuksen. Jos Jumala on kuullut rukouksemme ja isä pääsee täältä lähtemään ennen minua, koska sitäkään ei tiedä, milloin ja kenen vuoro tai määrä on lähteä. Ja vielä edelleen, jos on kuoleman jälkeen elämää, niin tule tai anna joku merkki siitä että elämä jatkuu kuoleman rajan takana. Tule vaikka tiaisena tai muuna pikkulintuna minulle sirkuttamaan tuohon ikkunalle, niin tiedän sen olevan viestinä meidän yhteisestä sopimuksestamme. Nämä meidän jutustelumme ja tarinamme kuitenkin helpottivat kummasti meitä molempia.

Autoin sitten isän illalla alakertaan äidin luokse ja tilanne rauhoittui. Meni muutama päivä. Entinen kunnanlääkärimme, tohtori Osmo J Weijo, toimi perheemme yksityislääkärinä. Hänet oli saatu syrjäytettyä virastaan kunnanlääkärinä, mutta hänellä oli vastaanotto Lappeenrannassa ja hän kävi hoitamassa kotona asiakkaita, joita hän halusi edelleen potilainaan pitää. Me saimme onneksi olla niitä asiakkaita ja hän olikin meille hyvä ystävä loppuun saakka. Talvet hän asui vaimonsa kanssa Malagalla. Nyt oli kesä ja Osmo Weijo Suomessa. Pyysin häntä tulemaan meille katsomaan isää ja hänen kuntosaa. Olisiko mitään apua saatavissa. Hän tuli toteamaan järkyttävän tilanteen. Isän molemmat jalat olivat menossa kuoliin ja ne pitäisi amputoida välittömästi Hän lähti järjestelmään sairaalapaikkaa Lappeenrantaan seuraavaksi päiväksi toimenpidettä varten.

Kuva: Wikimedia

Minä menin kukkakauppaan palvelemaan asiakkaitani. Kauppaan tuli eräs rouva, joka oli ihastunut kovasti ikkunassa olevaan kukkaan, Se oli viherkasvi, jota hän ei tuntenut. Mieli halasi ostaa kukka, joka tuoksui vahvasti sitä silittäessä. Kerroin kukan olevan vanhanaikainen kasvi, jota ei juuri ole saatavissa harvinaisuutensa takia. Se oli noin metrin korkuinen myrtti, jonka olin itse kasvattanut, mutta päättänyt kuitenkin myydä. Kerroin vielä kasvia käytettävän myrttikruununa morsiusshunnuissa tai vastapainoisesti kuolemankukkana hautajaisissa. Rouva epäroi, mutta päätti ostaa kukan ja lähti painavan taakkansa kanssa kotiin.

Äiti tuli liikekerrokseen ja sanoi peitelleensä isän nukkumaan ihan peiton alle. Isä oli toivonut saavansa edes vähän nukuksi, johon äiti oli todennut, että nukkuisit nyt rauhallisesti pitkään. Isä nukahti ja äiti tuli hengähtämään luokseni vähäsi aikaa. Minä tokaisin hänelle suorasukaisesti: ”Than hyvä. Minä myin myrtin. Nyt se kuolemankukka lähti! Voi kunpa pappa saisi nukuksi.”

Äiti jäi istumaan ja juttelemaan kauppaan luokseni vajaaksi puoleksi tunniksi. Sitten hän lähti alas katsomaan, nukkuuko isä. Ei mennyt kuin hetki ja äiti tuli yläkertaan kukkakauppaan hätäntyneenä ja pyysi soittamaan ambulanssin. Pappa on kuollut. Isä oli yrittänyt makuukammarista viimeisillä voimillaan istumaan ja kävelemään. Äiti puolestaan oli koettanut isääni nostaa olohuoneen sohvalle makuulleen, muttei jaksanut. Isä oli jaksanut siirtyä parisin metriä sängystään ja kaatunut puolittain sohvalle. Oikaisimme papan yhdessä sohvalle ennen ambulanssin tuloa. Yritin löytää pulssin, mutta ei sitä enää tuntunut. Hän oli kuollut. Ambulanssi ei olisi saanut enää ottaa isääni kyytiin, mutta se kuitenkin kävi pyynnöstäni. Lähdin mukaan terveyskeskukseen, jossa kunnanlääkärinä silloin toimineella Matti Meurosella ei ollut muuta todettavaa kuin kuoleman vahvistaminen. Pyysin ambulanssin kuljettajaa, joka oli tuttavamme, viemään isää yhdessä kanssani Taa vetin kappelille. Hän lupautui sääntöjen vastaisesti sen tekemään puhuttuaan ensin lääkärin kanssa, ettei tulisi mitään hankaluuksia kenellekään. Kuljettaja tuli ja sanoi, nyt lähde-tään kappelille. Lääkäri tuli kuitenkin luokseni ja ajattelin, ettei asia käy, vaan meidän on tilattava ruumisauto noin kilometrin siirtoon kappelille. Kysymys ei kuitenkaan ollut siitä, vaan tohtori tuli kysymään, saako hänen vaimonsa palauttaa sen ostamansa kuolemankukan takaisin. Myrtin ostaja oli ollut kunnanlääkärin vaimo, joka oli soittanut miehelleen käyneensä ostamansa himoitsemansa viherkasvin. Samalla hetkellä, kun me tulimme isäni ruumiin kanssa lääkärille kuoleman vahvistamiseksi! Lääkäri tunsu minut, samoin kuin hänen vaimonsa, vaikka minä en tiennyt, kenelle kukan olin myynyt hetkeä aikaisemmin. He järkyttyivät molemmat asiasta. Minä totesin hiljaa surullisena. Saa sen kukan palauttaa, jos näin haluatte päättää. Minä en kuitenkaan ole taikuskoinen, eikä sen kukan palautus tuo ketään takaisin. Isä on saanut päästä pois tuskistaan. Hän on varmasti onnellinen saatuaan rauhan ja levon, mitä olimme hänen kanssaan yhdessä rukoilleet. On teidän asianne tuoda kuolemankukka takaisin tai pitää se. Voitte vilpittömästi päättää parhaaksi harkitsemallanne tavalla.

He eivät palauttaneet kukkaa, vaan veivät sen mukanaan Mikkeliin, jonne he olivat muuttamassa. Tämä tapahtuma oli 30.06.1980 kello neljän aikaan iltapäivällä. Illalla kello kahdeksan aikaan istuessani olohuoneessa yksin, mieli allapäin mutta kuitenkin rauhallisena isän puolesta. Puhelin alkoi soida eteisen pöydällä kovaa ja jatkuvasti. Juoksin kiireesti vastaamaan, mutta puhelimen luurista ei kuulunut mitään. Vain onntto, kuultava tyhjyys ja hiljaisuus! Kylmä, vavisuttava pelko puristi päässä. Mitä tämä on? Huusin haloota, mutta ei kuulunut mitään. Sitten kuulin koputusta toisessa kerroksessa olevan asunomme keittiön ikkunasta. Naputus oli terävää ja vaativaa. Ikkuna oli muutaman metrin päässä eteisen puhelimesta. Kurkistin ikkunaan ja näin keskellä kesää kello kahdeksan aikaan illalla talitiaisien kurkistelevan minua. Se koputti suoraan lasiin ja käänsi päätään ikään kuin sanoen. Näetkö sinä minut nyt ja muistatko sopimuksesi isän kanssa? Putosin istumaan lamautuneena eteisen tuolille. Panin kuulokkeen paikoilleen. Puhelin ei jatkanut enää soittoaan. Tuijotin lintua ikkunalla ja sain kysytyksi linnulta. Oletko se sinä?

Tuotko sinä minulle viestin elämän jatkumisesta? Lintu lähti lentoon, kaarteli muutaman kerran ikkunan edessä ja lensi taivasten tuuliin. Sattuman satoa vai sopimuksemme mukainen viesti tai merkki.

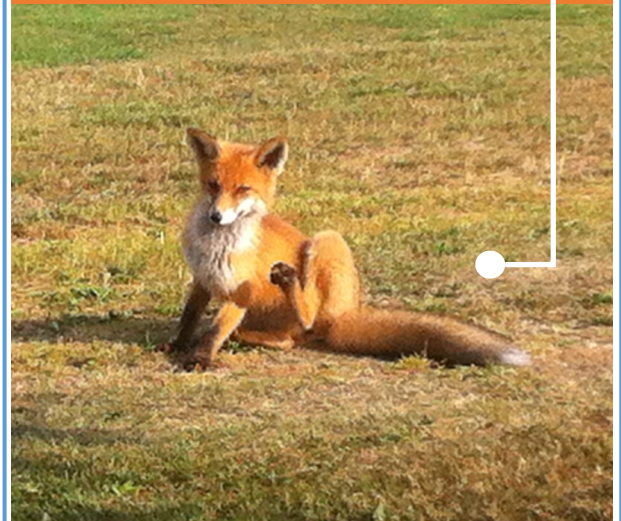
Elämä jatkuu Kauniissa Kuoleman Maassa, missä kyynelleet on kuivattu eikä tuskia tunneta. Surun kyynelten lahti on purjehdittu ja läiseen Satamaan saavuttu. Kiitos Isä, minä uskon sinuun ja sinua, vieläkin. Jokainen meistä uskokoon tavaltaan. Me emme päättä toistemme puolesta eikä meillä ole siihen edes oikeuttakaan. Älkäämme kuitenkaan tuomitko toisiamme.

Pirjo Tynyksen kirjoituksista koostettu Episodeja elämäni varrelta sarja tällä erää päättyy. Mikäli Pirjo vielä kirjoittaa tai kätköistä löytyy vielä julkaisemattomia tekstejä, niitä on luettavissa seuraavissa numeroissa.

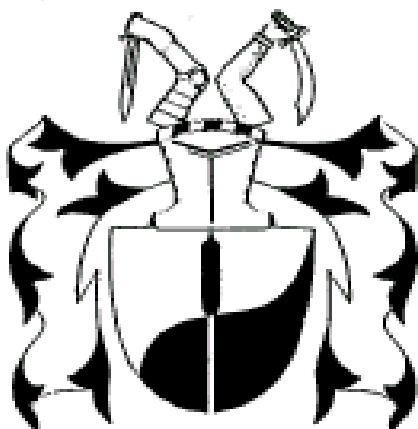
Golfkettu

Ketut taajamien lähistöillä ovat kesyyntyneet viime vuosina. Tämä kettu viettää aikaansa golfarien seurassa Kuusankosken Eerolassa. Se viihtyy joidenkin pelaajien seurana leikkien palloilla kuin koiranpentu...

Sukuseura Tynys ry

Perustettu vuonna 1992

**SUKUSEURA
TYNYS**

HALLITUKSEN YHTEYSTIEDOT

Ari-Pekka Tynys

p. 050 595 1228

puheenjohtaja

tap.tynys@suomi24.fi

Kuhilaskuja 5, 45150 KOUVOLA

Veli-Matti Tynys

p. 0400 551 317

varapuheenjohtaja

vmtynys@gmail.com

veli-m.tynys@helaakoski.com

Kaivopolku 2, 45360 VALKEALA

Jani Tynys

p. 050 530 0462

jani.tynys@pp1.inet.fi

Itäinen Puistotie 16, 54500 TAAVETTI

Simo Tynys

p. 0400 491 720

simo.tynys@gmail.com

Sinitiaisentie 5, 45370 VALKEALA

Risto Henttu

p. 040 733 4691

henttu.risto@pp1.inet.fi

Torpparinpolku 21, 49410 POITSILA

Pirjo P. Tynys

p. 040 778 9798

sihteeri, jäsenasiat, rahastonhoitajan asiat, leikekirja

pirjo.tynys@posti.com

Kumputie 8, 54500 TAAVETTI

Lehden toimitus

Tonja Hatara

p. 040 761 8747

tonja@pp.inet.fi

Aineisto lehteen mieluiten sähköpostitse (kuvat jpg-tiedostoina).

Sukuseura on myös Internetissä:

<http://www.tynystensukuseura.fi/>

Sukuseuran internet-sivustolta löydät perustietoja Tynyksen suvusta ja sukuseurasta. Sivuilta löytyy myös ohje ja lomake sukuseuran jäseneksi liittymistä varten.

facebook

<https://www.facebook.com/tynystensukuseura>

Seuran Facebook-sivustolta löydät ajankohtaista tietoa seuran kokouksista ja tulevista tapahtumista. Sivustolle on myös postitettu paljon monelle Osmankäämin lukijoille uuttakin tietoa taiteilija Arvi Tynyksestä. Käykäähän lukemassa!

Kun sivustolle saadaan 50 tykkääjää, arvotaan siihen mennessä liittyneiden tykkääjien kesken Oriflame-tuotteita! Jos olet jo Facebookissa, käy tykkäämässä sivusta ja pyydä tykkääjiksi myös Tynyksen sukuisia ystäviäsi.

Sivustolla voidaan julkaista myös Tynyksen sukuun liittyviä valokuvia esim. merkkipäiviltä tai tapahtumista. Julkaistavaksi haluttavat kuvat tietoineen voi postittaa lehden toimitukseen. Muistathan kysyä kuvissa esiintyviltä henkilöiltä luvan julkaisuun.

Seurapuoti

Sukukirjaa on vielä jäljellä, sen hinta on jäsenille 30 euroa ja ei-jäsenille 35 euroa.

Isännänviirejä ja pöytästandaareja löytyy myös, viirien hinta on 60 euroa ja standaarien hinta 30 euroa.

Tuotteita voi tilata Ari-Pekka tai Jani Tynyksen kautta.